

ROVDJURSKONTAKTPERSON OCH KOMMUNIKATION

Mirja Rantala – Finlands viltcentral
Olli Kursula – Finlands viltcentral

Bild: Pekka Uuksulainen

INNEHÅLL

- Rovdjurskontaktpersonen som kommunikatör
- Möta allmänheten
- Sociala medier
- Möten med medierna
- Kriskommunikation

ROVDJURSKONTAKTPERSONEN UTGÅR FRÅN FAKTA

- En av rovdjurskontaktpersonernas viktigaste uppgifter är att sprida korrekt information.
- Vid spridning av information framhävs rovdjurskontaktens roll som en opartisk medhjälpare till forskning.
- Verksamheten bygger på avvägd, opartisk och faktabaserad kommunikation.
- Det är också viktigt att ha förmågan att lyssna på människor.

<https://www.riistainfo.fi/sv/kurs/rovdjurskontaktpersonens-grundkurs/>

BRA TEMAN OCH INNEHÅLL FÖR KOMMUNIKATION

- Information om de stora rovdjurens rörelser och rovdjursobservationer i området
 - Rovdjurskontaktpersonen har ofta en bra allmän bild av rovdjursläget i regionen: antal observationer, i vilka områden, information om familjegrupper osv.
 - Inte exakta observationer från Tassu-systemet
- Råd om vem man bör kontakta om rovdjursobservationer.
- Anvisningar om vad man ska göra om man möter ett rovdjur.

VAD ROVDJURSKONTAKTPERSONEN INTE INFORMERAR OM

- Rovdjurskontaktpersonen bjuder inte på antaganden
 - Uppskattningar av antalen rovdjur eller utvecklingen av rovdjursstammarna
 - Det är okej att berätta om egna observationer!
- Sprid aldrig exakt information direkt från Tassu eller om en observation.
 - inkl. skärmdumpar från Tassu
- Du avstår från att kommentera och informera om polisens uppdrag, som borttagning av stora rovdjur. Polisen sköter informationen själv.
- Om du är osäker på vilken information du får sprida, kan du gärna kontakta Finlands viltcentral.

MÖTA ALLMÄNHETEN

- Rovdjurskontaktpersonerna möter många slags människor som gjort observationer eller som inte sett några spår, men ändå bekymrar sig.
- När du möter människor bör du tänka på att du är en opartisk medhjälpare till forskning, som inte aktivt deltar i konflikter.

<https://www.riistainfo.fi/sv/kurs/rovdjurskontaktpersonens-grundkurs/>

TIPS FÖR MÖTEN MED ALLMÄNHETEN 1/2

- Varje observation och observatör är viktig.
 - Ta emot varje anmälan med ett öppet och nyfiket sinne.
 - Ringakta inte observationer som visar sig vara felaktiga – det är viktigt att hålla dialogen öppen.
 - Om observationen visar sig vara t.ex. hundspår, kan du förklara för anmälaren vad som skiljer spåren åt.
- Ta gärna anmälaren med dig ut i fält, eller berätta för hen efter att du kontrollerat observationen, vad man kan utläsa av spåren.

TIPS FÖR MÖTEN MED ALLMÄNHETEN 2/2

- Att se ett stort rovdjur, i synnerhet på eget gårdsområde, kan skapa rädslor.
 - Du ska inte avfärda rädslorna.
 - Lyssna lugnt på anmälarens beskrivning av vad som hänt. Du kan få värdefull information om djurens beteende, som du kan anteckna i Tassu.
 - Ge råd om vad personen ska göra vid eventuella ytterligare observationer eller möten med rovdjur.

TIPS FÖR MÖTEN MED SKADELIDANDE 1/2

ROVDJURSSKADOR KAN FÅ KÄNSLORNA ATT HETTA TILL.

- Försök lugna ner situationen genom att förhålla dig sansat och medkännande.
 - Förbered dig – ta ett djupt andetag
- Ta reda på vad som har hänt.
 - Kontrollera att du får de uppgifter som behövs för att registrera fallet
 - Vad? När? Var?
- Ge plats och lyssna.
 - Visa att du är närvarande genom att ställa följdfrågor.
- Försök förhålla dig neutralt och att inte uttala dig i skarpa ordalag.

Bild: Jaakko Alalantela

TIPS FÖR MÖTEN MED SKADELIDANDE 2/2

- När du fastställer vilket djur som orsakat skadan ska du dra slutsatser utifrån spåren på platsen – spekulera inte!
- Sprid inte rykten eller hörsägen.
- I särskilt svåra fall kan du be en kollega eller någon annan från viltvårdsföreningen hjälpa dig.
- Om du känner dig osäker kan du kontakta Finlands viltcentrals regionkontor.

Bild: Mari Lyly

Bild: Mirja Rantala

MEDIEKONTAKTER

- Rovdjurskontaktpersoner kan få intervjuförfrågningar från journalister.
 - Exempelvis ett stort rovdjur som slår sig ner i ett nytt område väcker ofta medieintresse.
- Information om observationsnätverket, rovdjursläget i regionen och möten med stora rovdjur sprids till allmänheten via medierna. Rovdjurskontaktpersonerna bör gärna samarbeta med dem.
- Före intervjun: Tänk på om du är rätt expert på temat, eller om kanske någon annan är mer insatt i det?
 - Finlands viltcentral, Naturresursinstitutet, polisen
 - Kontakta viltcentralens regionkontor om du känner dig osäker.

TIPS FÖR MÖTEN MED MEDIERNA 1/2

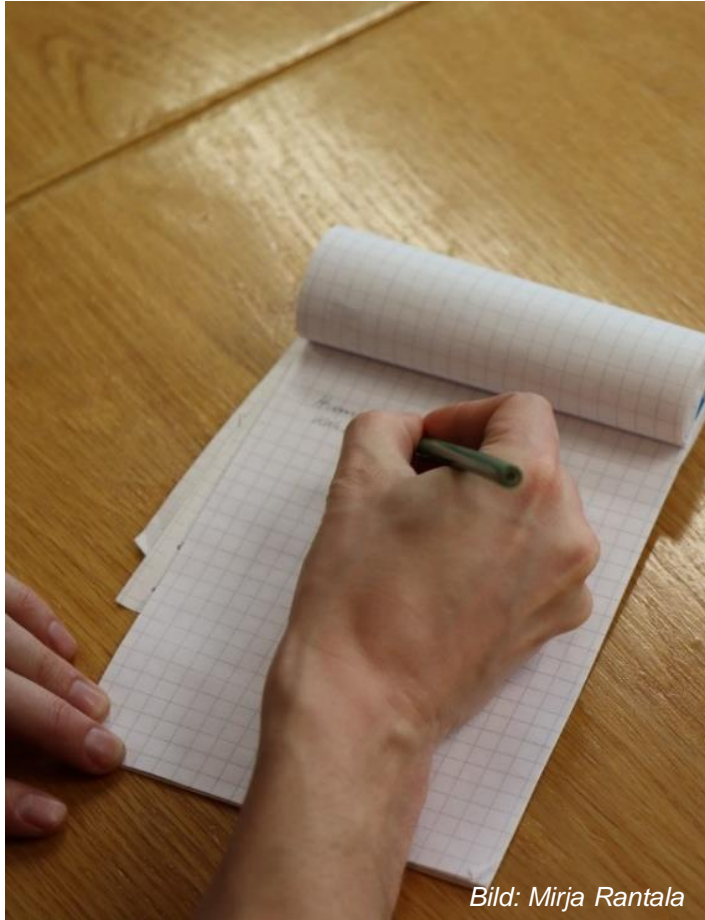

Bild: Mirja Rantala

- Kontrollera och skriv upp bakgrundsfakta
 - Vem ringer och varifrån? Var och när publiceras intervjun?
 - Vad vill uppringaren veta? När behöver hen informationen?
- Koncentrera dig och förbered dig. Ta tid för eftertanke.
 - t.ex. ”jag tyvärr kan inte ta detta just nu, får jag återkomma om en halvtimme?”
- Fokusera på det som du vet. Säg ärligt när du inte vet. Om möjligt kan du lova att ta reda på mera och återkomma senare.
- Uttryck dig tydligt och undvik fackspråk.
- Var saklig när du pratar med en journalist. Ett skämt som du slänger ur dig ”efter” intervjun kan bli en stor rubrik dagen därpå.

Bild: Mirja Rantala

TIPS FÖR MÖTEN MED MEDIERNA 2/2

- Be att få läsa artikeln innan den publiceras.
 - Journalisten är skyldig att korrigera endast direkta citat om de innehåller fel.
 - Journalisten blir glad om du korrigerar uppenbara faktafel.

SPELREGLER FÖR DISKUSSIONER I SOCIALA MEDIER

- Rovdjursdebatten går het i sociala medier. Rovdjurskontaktpersonen kan bidra med värdefulla fakta till debatten.
- Rovdjurskontaktpersonen ska tänka på sin roll även på sociala medier och förhålla sig opartiskt och neutralt.
- Utgå alltid från fakta i dina inlägg och kommentarer på sociala medier. Om det är någonting du inte vet, ska du ta reda på det eller fråga någon som är insatt. Eller låt bli att kommentera saken.
- Det är svårt eller nästintill omöjligt att helt radera text eller bilder som en gång lagts ut på webben.
- Skriv inga inlägg när du är upprörd. Läs igenom din text flera gånger och försök uttrycka dig sakligt, begripligt och otvetydigt.

KOMMUNIKATION I KRISITUATIONER

- Rovdjurspersoner hamnar ibland mitt i en kris.
 - T.ex då vargen angriper tamdjur och orsakar stor skada.
- Behovet av information ökar i en krissituation, och journalister och lokalinvånare kan vända sig till rovdjurskontaktpersonen.
- Effektiv kriskommunikation ges ut snabbt och förebygger spridningen av felaktig information.
- Tänk på att kontrollera den information som du ger ut, så att du inte i misstag sprider felaktig information.
- Det är viktigt att identifiera i vilka situationer ansvaret för kommunikationen övergår till andra aktörer. Hänvisa journalisten direkt till rätt kontakt, om du vet vem det är.
 - Bedömning och ersättningar vid rovdjursskador: kommunens landsbygdsnäringsmyndighet
 - Tillstånd för att störa stora rovdjur samt skadebaserade dispenser: Finlands viltcentral
 - Om situationen anknyter till brott eller medför en risk för liv eller hälsa: polisen
- Om du känner att situationen krisar till sig, ska du kontakta Finlands viltcentrals

NÄR KRISEN SLÅR TILL

- Det viktigaste är att vara förberedd. Gå igenom möjliga krissituationer och fundera på vad du skulle göra i dem.
- Håll dig lugn. Tänk på att en kris oftast handlar om människor och saker som är viktiga för dem.
- Låt bli att spekulera. Håll dig fakta, även om du blir ombedd att göra en bredare tolkning av händelserna.
- Undvik att tona ned eller blåsa upp situationen.

Bild: Jaakko Alalantela